

## PERSSCHOUW

### OVER GEBEDSSAMENKOMSTEN MET HET OOG OP DE „HERENIGING“.

Er heeft zich onlangs een landelijk comité gevormd tot het houden van gebedssamenkomsten om te komen tot „hereniging“ van de Gereformeerde Kerken.

Uit de kring van hen die dit comité vormden was een tijd geleden een poging gedaan om een kerkeraad van een grote synodale kerk te bewegen een bidstond met het oog op die „hereniging“ uit te schrijven. Maar deze kerkeraad wees dat verzoek van de hand.

Daarna heeft men zich tot de deputaten-voor-hereniging van de synodale kerken gewend met het verzoek de gebonden kerken op te wekken zulke bidstonden te organiseren. Maar ook deze deputaten gaven nul op het request.

Nu tracht men overal comité's in het leven te roepen, welke „buiten-kerkelijk“ zullen gaan doen wat men „kerkelijk“ niet klaar kan krijgen.

In „Trouw“ d.d. 15 Juli verscheen daaromtrent het volgende bericht:

Het landelijk comité tot het houden van gebedssamenkomsten (en opwekking daartoe) om te komen tot hereniging van de Geref. Kerken in Nederland is Zaterdag te Utrecht in spoedvergadering bijeen geweest, onder leiding van de heer R. van der Wal uit Groningen.

Uit de zeer vele bij het comité ingekomen brieven bleek een hartelijke sympathie voor het begonnen werk, hetgeen tot grote voldoening stemde.

Besloten werd te trachten via pers en radio de leden der kerken zoveel mogelijk op de hoogte te houden van de gang van zaken. Aan alle Geref. Kerken in ons land zal acte de présence worden gezonden. Het comité hoopt, dat in dorpen en steden samenwerking zal worden gezocht tussen de leden der gescheiden Geref. Kerken met het doel gebedssamenkomsten te beleggen in de erkenning van gemeenschappelijke schuld. Met dankbaarheid werd kennis genomen van het feit, dat in enkele plaatsen reeds kleine groepen op regelmatige tijden bijeenkomen.

Het comité constateerde met bijzondere erkentelijkheid, dat zowel van Ned. Herv., Chr. Geref., als Oud-Geref., zijde in woord en daad belangstelling voor het streven van het comité wordt ondervonden.

Als datum voor de eerste gebedssamenkomst in 't gehele land werd vastgehouden aan Donderdag 24 Juli. Dit zal dan plaatselijk verder moeten worden geregeld.

Tijdens een reis naar Zwitserland mediteerde ds H. J. Schilder over dit bericht als volgt. Hij citeerde het bovenstaande krantenbericht en schreef daarna:

Tot zover het citaat dat meespoorde op deze vgl.-landereis, en mij noopte in den vreemde eigen land en kerkhistorie niet te vergeten. Het wil immers beweren, dat er in deze dagen in Nederland weer eens iets groots verricht staat te worden. Als we op het bericht mogen afgaan — in deze richting heeft „Trouw“ nogal be-trouw-bare relaties, meer dan in andere — staan we hier voor een nieuwe actie in een reeds bekende lijn. We hebben gehad de actie voor „samenpreking“; we hebben gehad de methode der „conferenties“ (Oosterbeek); nu zullen we dan krijgen de operatie genaamd „gebedssamenkomsten“. Volgens hetzelfde krantenbericht zou in het desbetreffende comité ook een vrijge-maakte broeder (uit Zwolle) zitting hebben; de nieuwe actie wil dus wel in onze buurt blijven. Voorts wil deze operatie zich inzetten op alle fronten; pers en radio worden gemobiliseerd; het volk van Nederland moet

iets geweldigs te zien krijgen: een biddende..... massa.

Ja, een massa. En dan, in het verlengde daarvan — zo is de bedoeling — een verenigde kerk. Maar eerst de biddende massa, de menigte, van her en der, van hier en daar in een voorlopig uur saamgestroomd voor een daad die met den schone naam „gebed“ wordt aangeduid.

Daarmee moest ik maar bezig zijn, toen de locomotief ons door Frankrijk trok. En ik dacht bij mezelf: dit zou nu toch elk gereformeerd mens noemen: de omgekeerde wereld, oftewel: de paarden achter de wagen spannen. Immers, een menigte die samenkomt om te bidden, die vergadert voor een gebedsliturgie, die noemt men kerk. In de kerkdienst komen wij om God den Heere openlijk — pers en radio mogen het weten — aan te roepen (Zondag 38). Daar heeft Hij zelf de grondslag gelegd en de gebedsgemeenschap gesticht. Daar wordt door een altijd grote menigte publiek gedankt vóór „de eenheid“, en gebeden om die eenheid. Die eenheid wordt daar ook gezien, gevoeld en genoten. Daar is de eenheidsplaats, waar men elkander heentrekt — kom ga met ons..... de rechterstoelen staan daar binnen..... daar bidt men met een algemene stem (pers, radio kunnen het verbreiden) om vrede voor Jeruzalem. Ja, zo dachten wij het altijd. Maar nu? Nu komen onder het volk van Nederland pers en radio met een algemene stem — zo wordt gehoopt — u zeggen dat het ook anders kan. Dat er ook heuse georganiseerde, gebedsliturgieën voor algemene menigten mogelijk zijn buiten de kerk, vóór de kerk, of wilt ge: tussen de kerken in. Daar wordt dan eerst gemeenschappelijke „schuld“ „erkend“. Nog vóór dat door het gepredikte woord die schuld is aangewezen. Ook nog vóórdat van die schuld daadwerkelijke bekeering is geschied. Immers, terwijl men bidt, en schuld erkent, is men nog lid van elks „eigen“ kerk. De één zegt nog met „zijn“ kerk (bijvoorbeeld): Holwerda was een scheurmaker. De ander met de „zijne“: hij was een profeet. Er is nog niets uit den weg gedaan. Niemand heeft nog gezegd: dát was mijn zonde en niemand, door vrijmaking, van echte zonde zich bekeerd of den ander daartoe genoopt. Maar men erkent „gemeenschappelijke“ schuld. De B. A. Bos krijgt zijn leerlingen, bovendien zijn pers en radio. En het oude lied wordt als nieuwe schlager nog eens uitgegeven. Gemeenschappelijke schuld — men plaatst haastig een geïnspireerd rechterstoeltje buiten de kerkmuren, waarbinnen de rechterstoelen staan van die oude psalm. Zolets als dat heiligdommetje van Micha in den Richtertijd. Daar gaat men de waarheid vragen. Dan kan men straks het eigen rechterstoeltje meenemen en het in de kerk plaatsen, daar waar eerst de rechterstoelen des Heeren — stonden. Ook die „illegale“, Micha krijgt zijn leerlingen, zelfs zijn pers en radio. Een nieuw lied wordt geboren: „De rechterstoeltjes staan daarbuiten“. Eerst de massa, dan de kerk. Eerst gebed, dan Woord. Eerst smeken, dan bekeren.

Ja, heus, aan dat alles moest ik maar denken, onderweg, zo telkens, wanneer zo'n Franse boerin ons toekwaalde van onder haar grote strooien hoed en de toren van Straatsburg verrees in de avondzon en wij spoorden naar de haarden der grote reformatie van weleer. Want de manieren waarop een land zijn reformatie kan tegenstaan, kunnen vele zijn, en zeer verschillend. Het kan gebeuren door een massamoord, het kan ook geschieden door massa-gebeden. Het kan gebeuren door een geheim verraad in een Bartholomeusnacht, het kan ook gedaan worden met pers en radio erbij. Men kan zich zijn illegaliteit schamen, men kan er ook mee voor den dag komen en doen alsof dit nu de wettigste, vroegste zaak ter wereld is. Maar in beide gevallen wordt de kerk vermoord, de reformatie gestuit, en..... het land van zijn kostbaarste bronnen afgesneden.

Ja, dat land, Nederland, O, ik kan het verstaan, wanneer daar broeders zijn, die het weg zien zinken,

ontworteld op den duur. Zij willen het land behouden en hopen op een nieuwe wedergeboorte en nationaal ontwaken. Zij vrezen de gevolgen van kerkelijke verdeeldheid voor dat arme volk van het eens rijke Nederland. En zij zinnen op methoden om een massa weer saam te brengen, en een grote invloedrijke kerk met evangelisatie-kanalen en politieke perspectieven aan het volk te presenteren. Maar ik bedenkt: ook daar, waar de massa gaat vóór de wet, wordt Calvijn verloochend en zijn „theocratie“ geweld aangedaan in de fundamenteën. Daar zal een Nederland achterblijven, even arm tenslotte als dat wijde Frankrijk. De graven der profeten zal men er vinden en hun oude steden. Maar de kerk, met Gods rechterstoelen, zou daar verdwenen zijn. En zo zou het gaan naar den dag van de grote rechterstoel, op den enen berg des Heeren, temidden der natien.

Het wordt steeds donkerder in de kerkelijke wereld. Meer dan ooit wordt over de kerk gesproken.

Minder dan ooit wordt zij geloofd en in het geloof gezien.

Daarvan zijn ook deze gebedssamenkomsten een triest symptoom.

C. V.

## KERKNIEUWS

Beroepen te:

Wieringermeer, Cand. C. de Haan te Utrecht.  
Bloksijl, Cand. E. R. Postma te Den Haag.

Bedankt voor:

Zaandam, E. Koop te Zwartsluis.  
Ulrum, J. Verkade te Zuidwolde (Dr.).

— KORT VERSLAG INZAKE DE SAMENWERKING VAN KERKEN OVER HET JAAR 1951 TER VOORKOMING VAN MOEILIKHEDEN NAAR AANLEIDING VAN ARTIKEL 13 K.O. Evenals vorig jaar kan een gestadige groei van de kring der naar art. 13 K.O. samenwerkende kerken worden gemeld. Waren het vorige jaar 56 kerken hierbij aangesloten, thans is dit aantal gestegen tot 62.

Terwijl de bijdrage voor 1950 65 ct per belijdend lid bedroeg, kon dank zij de voldoende kasreserve deze bijdrage worden verlaagd tot 55 cent. Hoewel grote schommelingen in de jaarlijkse bijdragen zoveel mogelijk worden vermeden, wordt anderzijds elk pogen om te komen tot kapitaalvorming zowel om principiële als om praktische redenen vermeden.

Het kasaldo bedroeg op 31 December 1951 f 13.460,91. Twee der samenwerkende kerken ontvangen thans een uitkering. Deze gaat in, wanneer een kerk naast het onderhoud van een emerituspredikant, predikantsweduwe of -wees de verzorging van een dienstdoend predikant heeft.

De Commissie is voor 1952 als volgt samengesteld: ds J. F. van Hulstijn, Amsterdam-N., voorzitter; dr J. Meulink, Enschede, secretaris; M. Biewenga, Roodeschool, penningmeester.

Toetreding door andere kerken is ten allen tijde mogelijk. De nieuw toetredende kerk heeft als bijdrage in de te voren gevormde kasreserve een half jaar extra bijdrage te betalen.

De secretaris mr dr J. Meulink, Langestraat 49, te Enschede, is gaarne bereid nadere inlichtingen te geven aan kerken, die belang stellen in deze samenwerking.

— ALKMAAR. Als contact-ouders voor militairen zal vanaf heden optreden: br K. Smith, Stationsweg 148. Alkmaar, telefoon K 2200-4510.

Andere bladen worden verzocht dit bericht over te nemen.

Medewerker van Dijk, Rotterdam Haag; Ds

Alle st. DEDDE recl

INHOUD 2. - Tussert en geit. - tenliefde de gift orgelfe

DE F

In zijn kerkeraad oordeel, en een duide vraag of dat (dit b niet op g geleid. Pr Confessie, rekt, of zelf niet in de luel norm geh rende nor regeerbevenselijk vergaderi vraagstuk ties word Met dit en ik wil le. Wa wezen des men (gelij op terug) dere verg over kwe andere ge houdt me moeten b de aarde praxis va ginnen t van Beve aan de d regeeramb nen. De o mederegee also make gen tezam raad der Met de d de stad G naar dit l dit zal w moeten v In het des Woort ving: „Te Woorda r orde en t Ook zal ondergaat hebben m ringe wja wil men voegdhel trekking dan moet des Woort 75, 77, 78 2e. Pro

### HET BOEK OVER

### Professor Mr D. P. D. FABIUS IS VERSCHENEN!

De auteur, Ds B. JONGELING van Apeldoorn, schreef het in het eeuwjaar van Fabius' geboorte: 1951, en hij schreef het onder het motto:

„De worsteling van Prof. Mr D. P. D. Fabius om bewaring van het toebetrouwde pand“

Uit de inhoudsopgave nemen wij over:

Woord Vooraf.  
Hoofdstuk I: Voorheen en Thans.  
Hoofdstuk II: Kerkelijk Leven.  
Hoofdstuk III: Staatsrecht en Politiek.  
Hoofdstuk IV: Sociale Vraagstukken.  
Hoofdstuk V: Volkenrecht.

Een actueel boek! Een goed boek! Een boek uit de R.B.-SERIE! Daarom ook een spotgoedkoop boek! Wanneer gij nog geen abonnee zijt op deze Serie wordt het dan heden en gij ontvangt dit werk terstond thuis. Het is gebonden in sterke, diep blauwe band, met titel in goud-opdruk.

Los in de handel kost dit werk f 5.50. Abonnees op de R.B.-Serie ontvangen het voor de luttele prijs van f 3.20.

U kunt zich abonneren bij de boekhandel of rechtstreeks bij de Uitgeverij:

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. te GOES - Giro 36000

## Emigranten Vervoers Onderneming

Stuwadoors en Cargadoors

Nieuwe Vilenburgerstraat 10 - Telefoon 62463 - Amsterdam-C.

VERZENDING NAAR ALLE WERELDDELEN

VERZORGING DOUANE-FORMALITEITEN

VAKKUNDIGE VERPAKKING

EMBALLERING AAN HUIS

ALL ROUND SERVICE TOT EN MET DE DAG VAN VERTREK.

Privé K. HESLINGA, Meerweg 31 B, Heemstede. Tel. K 2500/35773.

Privé P. OUWERKERK, Prof. v. d. Waalsstraat 57, Haarlem.

Tel. K 2500/27945.

## Boekbinderij VAN KUIJK

Voor al Uw Bindwerk.

Reformatie . . . . f 3.75

Catechismus . . . f 2.35

Alle toezendingen onder rembours.

Zalmstraat 1 - Scheveningen

### Gebruikt U reeds ons KAARTSYSTEEM

voor Kerkelijk Gebruik?

Ook zijn voorradig de

KARTONNEN EN HOUTEN

KAARTENKASTJES voor ruim 800 kaarten

Vraag Uw boekhandelaar of de Uitgeverij

Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes, Giro 36000.

Bestel heden:

In Memoriam

Prof. Dr K. SCHILDER

Gereformeerd Confessor

Rede uitgesproken door G. Puchinger voor een kring van de S.S.R. en genodigden op Vrijdag 23 Maart j.l. met een fraaie foto op kunstdruk van de overledene, los inliggend.

Prijs f 1.25.

Bestellingen kunnen reeds gedaan worden bij de boekhandel of rechtstreeks bij de Uitgeverij:

Oosterbaan & Le Cointre N.V. te Goes, Giro 36000.

Hebt U reeds de muziekbundel

En nu... allemaal!